

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Krzysztof Napierski

1920-2020. Leszek Zygmunt: Nic się nie zmieniło - jesteśmy wdzięczni

Publikowane od
12.08.2020 10:57:51

Wywiad z prof. Leszkiem Zygmuntem, historykiem, rektorem Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

Magdalena Grzywacz: Wojna 1920 roku w ?wiadomo?ci Polaków jawi si? jako narodowe zwyci?stwo, które uratowa?o ca?? Europ?. Wspó?pracuj?c z zachodnimi uczelniami i historykami, czy zdarza?o si? Panu rozmawia? o tej wojnie? Czy ?wiat o niej w ogóle wie?

Leszek Zygmunt: Niestety, ?wiadomo?? wojny 1920 r. jest u naszych zachodnich s?siadów prawie w ogóle nieznana. O ile jeszcze I wojna ?wiatowa, czy II wojna ?wiatowa, która dotkn??a wiele pa?stw zachodnich, istnieje w ?wiadomo?ci spo?ecznej, o tyle na wydarzenia z 1920 r. w ?wiadomo?ci historycznej przeci?nego mieszka?ca krajów zachodnich miejsca nie ma. Nie zapominajmy te? o bardziej ogólnym trendzie – od lat w powszechnie lansowanej na Zachodzie modzie na „multi-kulti” miejsce na histori? jest bardzo ograniczone. Tylko wybrane fakty, dyskurs tylko w ramach polityki historycznej, unikanie wszystkiego co mo?e by? odczytane jako „niepoprawne politycznie”. Skoro wi?c Niemcy w 1920 r. liczy?y na przegrany Polski, co wtedy oznacza?oby dla nich rewizj? traktatu wersalskiego i zwrot wielu terenów uznawanych przez Niemców za rdzennie niemieckie, wi?c trudno si? dziwi?, ?e o wydarzeniach z sierpnia 1920 r. szybko chciano zapomnie?. Równie? inne kraje zachodnie w obliczu zbli?aj?cej si? bitwy o Warszaw? do?? jasno okre?li?y swoje stanowisko wobec Polski. Czy teraz maj? si? do tego przyznawa?? I to jeszcze w sprawie Polski, która w przekazie mediów zachodnich nie mie?ci si? w standardach europejskich. Kto? ma co? zawdzi?cza? Polakom? To nie jest do przy?cia. Dzisiaj na tak? prawd? historyczn? na Zachodzie nie ma przyzwolenia. St?d o wojnie 1920 r. „obowi?zuje” milczenie. Szybciej dowiemy si? tam o jakiej? kolejnej ods?onie „walki o praworz?dno??” (czyli o co?), ni? o bitwie warszawskiej z 1920 r.

MG: Bitwy i potyczki w 1920 roku rozgrywa?y si? w wielu miejscowo?ciach Polski i Mazowsza. Czy zdarzenia z M?awy i okolic mia?y strategiczne znaczenie?

LZ: Trudno mówi? o wydarzeniach z M?awy z 1920 r., które mia?y strategiczne znaczenie. Raczej o szeroko rozumianej okolicy, bo tak naprawd? to bitwa pod Sarnow? Gór? (15-19 sierpnia 1920), wypisana mi?dzy innymi na Pomniku Nieznanego ?o?nierza w Warszawie, mia?a znaczenie nie tylko strategiczne, ale i decyduj?ce w sierpniu 1920 r. M?awa musia?a czeka? na swoj? chwil? chwa?y do wrze?nia 1939 r.

MG: W tym roku ods?aniamy tablic? pami?ci ?o?nierzy 144 pu?ku Piechoty Strzelców Kresowych. Za co powinni?my by? im wdzi?czni?

LZ: Tu nic si? nie zmieni?o od 1920 r. W sobotnie popo?udnie 21 sierpnia 1920 r. ?o?nierze 144 Pu?ku Strzelców Kresowych, pod dowództwem mjr. Mariana Ocetkiewicza, wspierani ogniem dzia? z poci?gu pancernego „Danuta” oswobodzili miasto. W?adze miasta M?awy, w imieniu ca?ego spo?ecze?stwa, wdzi?czne ?o?nierzom wyzwolicielom, przes?a?y do nich specjalny adres, w którym czytamy: „Do naszych najukocha?szych oficerów i ?o?nierzy 144 Pu?ku Piechoty Strzelców Kresowych. Miasto M?awa, wdzi?czne sercem, zwraca si? z podzi?kowaniem do Was, drodzy bohaterzy, którzy piersiami i krwi? przelan? oswobodzili?cie nas od okrutnego wroga. Zapewniamy was, ?e dzie? 21 sierpnia 1920 roku na zawsze pozostanie pami?tnym w uczuciach, jakie ?ywimy do swoich wybawców. Rada Miejska i Magistrat M?awy”. Do dzi? nie straci? on na aktualno?ci.

MG: Jakie lektury poleci?by Pan czytelnikom, którzy chcieliby lepiej zg??bi? temat wydarze? na Ziemi M?awskiej sprzed wieku?

LZ: Z lektur najwa?niejsza jest niew?tpliwie praca prof. Ryszarda Juszkiewicza „Rok 1920 na ziemi m?awskiej”. Pomocne mog? by? równie? prace bardziej ogólne prof. Janusza Szczepa?skiego na temat stosunku spo?ecze?stwa do wydarze? wojennych z 1920 r.

MG: Dziękuj? za rozmow?.

Zdjęcie: Profesor Leszek Zygmier w czasie seminarium ze stypendystami KAAD studiuj?cymi na uniwersytecie w Getyndze (czerwiec 2019).

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/artykul/1920-2020-leszek-zygmier-nic-sie-nie-zmienilo-jestesmy-wdzieczni>